

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-fő-ház), a hová a lap szellem-résztét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Béke és öngyilkosság.

A Bánffy kormány a jelen parlamenti helyzet szanálása czéljából olyan békeproponciókkal áll elő, a melyeknek az ellenzék részéről való elfogadása teljesen egyértelmű volna az — öngyilkossággal.

Ne tessék senkinek mosolyogni ezen a kifejezésen.

Az a béke, mely a kormány feltételei szerint jönné létre a szó szoros értelmében öngyilkosságot jelent a nemzetre nézve.

Tulmenni a nemzet független rendelkezési jogát, illetőleg még azokon a határokon is, a melyeket Deák Ferencz a kiegyezési törvényben megjelölt, az csak arra vezethetne, hogy a nemzet egyszersmindenkora adja fel a szabad rendelkezési jogait és avassa fel magát önként Ausztria egyik tartományának.

Azt jelentené, hogy a nemzet egyszerűen dobja el magától az alkotmány törvényekben lefektetett összes biztosítékokat, s szolgáltassa ki magát az osztráknak, hogy ez a két ma még egyenjogu államból képezzen, egy újabb államegységet, a mi más szóval azt jelenti, hogy — olvadjon bele Ausztriába.

Mi ezzel felhívunk minden elfogulatlan embert arra; vegye fontolóra egész komolysággal azokat a proposíciókat, melyeket a kormány az ellenzéki pártok békefeltételeivel szembe állít és mérlegelje eme pontozatoknak a kiegyezés kérdéseire vonatkozó részét azzal a szigorú gondossággal, a melylyel ilyen nagy horderejű kérdést megítélni szükséges és mi meg vagyunk abban győződve, hogy az ily értelmű békekötést senki közülük nem fogja másnak értelmezni, minthogy ez a béke azonos a nemzet öngyilkosságával.

Ez a diestelen és hazafiatlan kormány annak a helyzetnek a megjavítására, melyet ő ronított meg, most nem talál más kibontakozást, mint azt, hogy a nemzet már az 1866-iki kiegyezésben a minimumra redukált jogait minden igaz ok nélkül *alkudja el* csak azért, hogy a parlamenti béke helyreállítassék.

Hát vallják meg egész őszintén olt a kormánypárton, hogy valójában mi haszon származik az országra nézve abból a békéből, a melynek ilyen gyakorlatosan szolgáló feltételeket tűznek ki?

Hát mit tehet ez az ország az így helyreállított békével, ha annak ilyen árát szabnak?

Hát minek képzei Bánffy ezt a nemzetet és az ellenzékipártokat, hogy ilyen megalázó, ilensúlyos feltételeket elfogad csak azért, hogy Bánffy úrtól megmenekedjék és ez uton a parlamenti békét helyreállítsa?

És feltételezi ez a minden hazafiúi kötelességeiről végkép megfélekedett ember, hogy ez a nemzet az ő kedveért megköt ilyen czudar egyességet, a mely eddig szerzett és nagy küzdelmek közt fenntartott összes jogait önként adja fel, csak azért, hogy Ausztria kegyeskedik velünk továbbra is szövetségben maradni?

No hát Bánffy ur alaposan csalódik ebben a feltevésében.

Ez a szerencsétlen ember úgy látszik nem ismeri sem a nemzet történelmét, sem ellenállási képességét ha azt hiszi, hogy a béke az ő feltételei értelmében létesülhet.

Mert ha ismerné, tudnia kellene azt, hogy a nemzet még sokkal nehezebb és veszedelmesebb helyzetben is ura tudott lenni az akaratának és elene szegült minden olyan kísérletnek, a mely a nemzet jogainak megcsorbítását czélozta.

Majd a mikor ez a hatalomért mindent feláldozó ember megkísérli az erőszak útjátapadni; a mikor az alkotmány teljes megtiprása mellett fogná a kormányzás eszközeit felhasználni, akkor tapasztalni fogja, hogy a nemzet még mindig elég erős arra, hogy minden ilyen kísérletnek ellentálljon s csak azt engedje megtörténni, a mit saját sorsa érdekében szükségesnek és jónak tart.

Ebben a küzdelemben Bánffy urmár nem csak az ellenzéki pártokkal, hanem a *nemzettel találja szembe magát*; s a nemzet majd bebizonyítja, hogy *erősebb* a jogai védelmében, mint a milyennek Bánffy képzei.

Politikai hir.

A pénz- és vradó megtagadása.

Szegvár és Mindszent községek polgárai a Bánffy-kormány törvénytelen uralma és alkotmánysegései ellen rendkívül népes értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy feliratot intéznek a képviselőházhoz, melyben a következőket is kijelentik:

Bejelentjük a mélyen tisztelt képviselőházhoz azon változatlan elhatározásunkat, hogy mindaddig, míg a mai törvénytelen állapot fennáll, a pénz- és a vradót az államkormányzat főtartásától megtagadjuk. S a hűtlenség bűnének tekintjük mindazokkal szemben, a kik adófizetés és

közönségesen ismert furulyást és tánczost, szokott részegségében a földön elnyulva találák és haldoklónak képzelve, őtet a halottas szekérre tették, a többi holtakkal a mézőn lévő mély sirgödörbe dobták és mivel holtakkal még meg nem tett, másnapig földetlen hagyatott. Éjjel a részeg furulyás mámoros deliriumában aludta borzasztó vankosain álmát, korán reggel fölébredve, a nélkül, hogy okát odajöttének fűrkészte volna, nagy nehezen kímásztó a gödörből. És megtörtént azon csoda, bármily ragályosnak állítják is a pestist: nem lett semmi baja, több éven át mulattatta még a bécsieket furulyájával és tánczával.

Altalános volt a nyomorúság; az utczán menő futott, a legjobb barátok, rokonok ellenségként tekintének egymásra és szájaját, orrát mindenki befogta. A templomok, a gyónósékek, mint a csapások és irtoztató látvány sulya alatt a keresztényi vigasztalódás intézetei, mint megannyi ragályos műhelyek kerültek. A nyilvános piacokzon, majd minden ház előtt, rakásban heverték a házból kihányt és a ragályos légtől általjárt házi eszközök, uri és koldus öltözetek, butorok, szomorú és idomtalan vegyületben. Egy nyilvános kert sövényzetén találtatott egy tisztas papi személy, ki breviumát kezében szívéhez szorítva, oly keményen tartá, hogy ugy voltak kénytelenek a szolgák eltemetni. Egy apa a pestis szekerén vitetett, horgokkal huzták ki házából, de a vele volt kis gyermeknek semmi baja sem lett! . . . A haimburgi uton kis gyermeket találtak, kit az ott legelő kecske táplált, születi soha ki nem

ujjonczadással a mai alkotmány- és törvényellenes állapot főtartásához hozzájárulnak.

Végül hazafias lelkesültséggel üdvözljük a magyar parlament egyesült ellenzékének a mai kormány és uralkodó politikai rendszer megbuktatására kifejtett, alkut nem ismerő, elszánt küzdelmét, melynek előrelátható fényes győzelme egyenesen a orradalomtól menti meg a nemzetet.

Haasz Juda,
elnök.

Rácz Pál,
elnök.

A válság.

Budapest, jan. 20.

A kormánypárti források enyhítik a tegnapi közölt pontozatokat; részben téveseknek mondják, részben kedvezőbben magyarázzák. Az igazi javaslatokat azonban nem ismerjük s lehet, hogy hétfő előtt nem lesznek nyilvánvalóvá.

Ma délután az ellenzéki delegáltak a békepontozatok dolgában **végleges** megállapodásra jutottak.

Az értekezlet folyamán gróf Apponyi Albert előterjesztette annak az **elaborátumnak** szövegét, melyet az ellenzéki pártok a kormány proposícióival szemben válaszképpen megállapítottak.

Az elaborátum pontonként foglalkozik a kormány stipulációival, azokat részletesen letárgyalja és megadja azokra az ellenzéki pártok válaszáit.

A gróf Apponyi által megszerkesztett elaborátumot a pártközi konferencia beható tanácskozás után magáévá tette, a nélkül, hogy annak lényegén valamit változtatott volna.

Az Apponyi-elaborátum **16 ivnyi** terjedelmű államférfiúi munka, mely föléli a mai helyzet összes vitás kérdéseit és rámutat a kibontakozás egyedüli lehetőségére.

Az elaborátum hangja konziliáns tárgyilagossá, kerül minden összetűzést és ha a kormány komolyan akarja a békét, az ellenzék ezen választatában elegendő alapot talál a tárgyalások folytatására.

A pártközi konferencia köszönetet mondott gróf Apponyi Albertnek az elaborátum kidolgozásáért és elhatározta, hogy azt ma délután négy órakor hozza a diszidensek vezetőinek tudomására.

Ma délután 4 órakor folytatódott tehát a pártközi konferencia. Ebben az értekezletben az ellenzéki képviselőkn kívül részt vesznek gr. Csáky Albin, gr. Andrássy Gyula és Szilágyi Dezső.

A délutáni értekezletből kifolyólag azt várják, hogy az ellenzék válaszirata alapján most már *Szilágyiék* is elérkezettnek fogják látni az időt arra, hogy **necsak az üzenetet**

tudhatták. Volt oly eset, hogy az anya kiáltott az utczára az ablakon át, miszerént kis gyermekét vigyék el mellőle, — de senki nem ment segélyre, a halállal vivotó anyával maradt a gyermek.

Összesen elhaltak 130 ezeren. Nem untatom az olvasót azzal, hogy hová mennyit temettek el, csak azt jelzem még, hogy a járvány tartott januártól-novemberig.

A pestis megszűntével a házakat megvizsgáltatá a tanács, emberek találtak meghalva ágyaikban, mások ágyaik mellett a földön; sokan gazdag nemesek, polgárok, vagyonos kereskedők, kik az élet legkönnyelmesebb körülményei közt nevedkedvén, töltvén életüket, most holt testeik lapáttal, vasvillával hanyattak ki az utczára. Az első véletlen meglepés közt a városi tanács oly kevés elővigyázatott tanusított, hogy nem csoda a járvány gyors terjedésének; később azon káros intézkedést tétet, hogy a mely házból csak három személy kihalt, azonnal elzárattott és az érintkezés vele megszűnt; így kevés idő múlva alig maradt husz ház szabadon, a többiek minden orvosi vagy ápolási segélytől elkorlátolva, hol nem ritkán az éhség is többeket megemészített.

A nagy csapás után oly nagy élettárgy ébredt fel a bécsiekben, hogy mindjárt következé karácsonykor csupán a Sz. István templomban 95 pár esküdtött össze! . . . Mindenfelől özőnlöttek az emberek Bécsbe, és másfél év múlva semmi nyoma nem látszott már a pusztító inségnek, semmi jele a pestis nyomainak.

közvetítsék, hanem hogy a béke létesítésére komoly akciózt kezdeményezzenek és a **maguk részéről is proposícióikkal fognak előállani.**

A mai pártközi konferenciáról a következő értesítés bocsátott ki:

Az ellenzéki pártok kiküldöttjé ma délelőtt egész felkeltő tanácskoztak a képviselőház 1. sz. üléstermében. A tanácskozáskat d. u. 4 órakor folytatták.

A főrendiház felirata.

Tegnap táviratunkban részletesen megemlékeztünk a főrendiház tegnapi üléséről, a melyen szavazással döntöttek a felett, hogy a felirat tárgyalatassék-e, vagy nem. A szavazás eredményét tévesen közöltük, mert a felirat megtett szavazott **69** ellene **99**, így mindössze a 30 szótöbbséggel vetette el a feliratot a főrendek háza.

A felirat mellett szavaztak:

Samassa József egri érsek (Élénk éljen), Szmracsányi Pál székesi püspök, Andrássy Aladár gróf, kir. főkamarmester, Odessalchi Géza herceg.

Grófok: Almásy Kálmán, Andrássy Géza, Apponyi Géza, Batthyány Géza, Batthyány Iván, Berthold Richárd, Bolza Pál, Cebrian László, Chotek Rezső, id. Chotek Rezső, ifj. Czirák Antal, Dégenfeld-Schomburg Imre, Dessewffy Alajos, Dessewffy Aurél, Dessewffy Béla, Dessewffy Dénes, Esterházy Béla, Esterházy Károly István, Festetics Pál, id. Forgách István, Forgách László, Hadik-Barkóczy Endre, Hadik János, Hunyady Imre, Karácsonyi Aladár, Karácsonyi Kamilló, Károlyi Lajos, Majláth István Géza, Mailáth György, Mailáth László, Mailáth József, Nádasdy Ferencz, Nádasdy Tamás, Szapáry Gyula, Szapáry István, Széchenyi Bertalan, Széchenyi Géza, Széchenyi Viktor, Szirmay György, Wenckheim Dénes, Wenckheim Ferencz, Wenckheim Géza, Wenckheim Henrik, Weickheim István, Zichy Béla, Zichy Géza ifjabb, Zichy Nándor idősb.

Bárók: Atzél Lajos, Gerliczy Ferencz, Inkey István, Lipthay Béla, Redi Béla, Revay Simon, Sennyei Béla, Vécsey József.

Megválasztott és kinevezett főrendi tagok: Dezasz Emil gróf, Máriássy János báró, Nyáry Kálmán gróf, Odessalchi Arthur herceg, Pallavieini Ede ögróf, Pálffy Béla gr., Széchenyi Imre gr., Sztáray Nep. János gr., Vécsey Miklós br., Zichy Gábor br.

Ellene szavaztak:

Vaszary Kolos Ferencz bibornok-hercegprímás, esztergomi érsek, Császa György kalocsa érsek, Hornig Károly báró veszprémi püspök, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, Metianu János aradi püspök, Szász Károly dunamelléki ev. ref. egyházkerületi püspök, Laszkáry Gyula a dunáninneni ág. ev. egyházkerület felügyelője, Dániel Gábor, az unitárius egyház főgondnoka, Oreczy Béla báró országbíró, Khuen báró országbíró, Khuen-Héderváry Károly gróf kir. főajtóállómester.

Megbánás.

A tövisök és narancsvirágok szerzőjéről.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: **AMICA.**

XIV.

(Folytatás.)

(20)

Azt válaszoltam, hogy mi gyakran beszélünk azon napokról és hogy ámbár Lady Jesmond éppen most nem volt otthon, de biztos vagyok benne, hogy Jesmond Denebe nagyon szívesen fogja őtet látni. Megkínálom, hogy némi frissítőt vegyen magához és mialatt egy pohár sherryt ivott, elmondta, hogy mi hozta őtet haza.

— Csak hat hónapi szabadságom van, mondá — és nagy bajjal tudtam azt kieszközölni, de a családomnak egy pere van, mely már tizenhat év óta tart és éppen most megnyertem. Az ügyek elintézése végett kénytelen voltam Angliába jönni és mielőtt Indit elhagytam, a feleségem, a ki Fairfax kisseront, a mostani Lady Jesmondot nagyon szerette, meg kért, hogy Jesmondadj le Jesmond Denebe és látogassam meg őtet. Imom kellett volna, hogy látogatásomat bejelentsem; de midőn ugy találtam, hogy csak két nappal rendelkezhetem, elhatároztam, hogy előzetes tudósítás nélkül jövök le. Hogy van Lady Jesmond?

— Ő nagyon jól van, — válaszolám. — Azon örülök. Ő nagyon gyenge volt, midőn Indit elhagyta; a férje halála rettenetes csapás volt reá.

Azt gondoltam magamban, hogy nagyon sokat kellett változnia, ha a Pali halála felett való bánata beteggé tette. —

— Az csak természetes volt — mondám.

Szlávy József koronaőr, Szabó Miklós a kir. Kuria elnöke. Czorda Bódog, a kir. Kuria másodelnöke, Latkóczy Imre a királyi közgazgatóság másodelnöke, Kussevics Szvetozár, Keglevich Oszkár gr., Szapáry László gr., Lobkowitz Rudolf herceg,

Grófok: Dégenfeld-Schomburg József, Esterházy Miklós Mór, Gyürky Abraham, Jankovich Aladár, Jankovich László, Jankovich Tivadar, Keglevich Gábor, Korniss Károly, Lónyay Gábor, Széchenyi Béla, Széchenyi Manó, Széchenyi Sándor, Teleki József, Teleki Tibor.

Bárók: Bohus István, Bohus László, Bohus Zsigmond, Harkányi Frigyes, Harkányi Károly, Majthényi László, Oreczy Andor, Pter de Bihain Béla, Podmaniczky Géza, Radvánszky Géza, Radvánszky János, Solymossy László, Solymossy Ödön, Vay Dénes, Wesselenyi Miklós, Wodianer Albert, Zeyk József.

Megválasztott és kinevezett főrendi tagok: Beldi Akos gróf, Bornemissza Károly báró, Burchard Bélavári Konrád, Csáky Zenó gróf, Daruváry Alajos, Döry Dénes, Eötvös Loránd báró, Ernuszt Kelemen, Gáll József, Ghyeczy Béla, Gyulai Pál, Hollán Ernő, Horthy István, Horváth Lajos, ifj. Huszár Károly báró, Jókay Mór, Jósika Samu báró, Kállay Albert, Karap Ferencz, Kautz Gyula, Keglevich István gróf, Kochmeister Frigyes báró, Korányi Frigyes dr., Latinovits János, Lechner Ágost, Léway Henrich, Ludvig Gyula, Ludvig János, Lukács Antal, Márfly Ágoston, Madarassy Pál, Masirevics Samu, Nikó Balint, Molnár István, Márkus József, Nyáry Jenő báró, Ráth György, Ribáry József, Rudnyánszky József báró, Szabó Jenő, Szabó József, Sombory Lajos, Sváb Károly, Szalvasszky Gyula, Szontágh Pál, Thán Károly, Üchritz Zsigmond báró, Vásárhelyi Béla.

A nagy-szebeni 1849. jan. 21-iki csatában hősi halállal elvérzett honvédek sirjai hol vannak?

— Kapcsolatban Mikes Kelemen elcsátával. —

A nagy-szebeni lelkes magyarságot most egy hazafias és kegyeleles kérdés foglalkoztatja. Legkivált dicső szabadságharcunk egyik derék és vitéz hős katonája, azaz *Pünköszt Gyergely* honv. őrnagy mindenfelé lépéseket tett, hogy a szebeni csatában elesettek sirjait felderíttessenek és így e kérdés minél tisztábban megoldassék.

Folyó hó 17-én e cikk írójához is irt ez ügyben s tudatta, hogy 21-én d. e. 10 órakor a nagy-szebeni róm. kath. templomban ünnepélyes Requiem tartatik a honvédekért. Tudatta azt is, hogy *Ielrich* nevű butorkereskedő felfejtette előtte, miszerint gr. *Mikes Kelemen* ezredes az ottani kórház környékén volt eltemetve. Ezenkívül egy 74 éves nagy-csúri ember igényezte arra, hogy legközelebb megmutatja, hogy 1849. január 21-én elesett 40 magyar hol van eltemetve;) mivel ő a temetésnél jelen volt.

1) E sir tán nem az lesz, melyet Dézsinn említ! — Talán egy harmadik lesz, hová a jobb-vagy balszármány elesettek lesznek eltemetve?

— Ő mindig nagyon gyenge volt — és mi attól feltűnik, hogy az utazás fáradalmait nem állja ki, — jegyzé meg az őrnagy komolyan.

— Miben állott a gyengesége? — kérdém csodálkozva, mert Lady Jesmond én előttem mindig az erő és egészséges személyiségének látszott.

— Tüdővésznek látszott — válaszolá az Őrnagy; de örömmel hallom, hogy jobban van —

— Én soha sem láttam vagy tudtam őtet másnak, csak tökéletesen egészségesnek és erőteljesnek — mondám. És az őrnagy ismételte, hogy örömmel hallja azt.

Fairfax kissasszony az egész idő alatt, míg nálunk lakott, gyengélkedett, folytatá az őrnagy. A feleségem kissébb vagy nagyobb mértékben mindig aggodott felette. Teljes meggyógyulását nagy örömmel fogja hallani. És a kis Sir Gay, hogy van?

Elmondtam, hogy a gyermek mily jól fejlődik és milyen kedvezőzünk; mindenki mennyire szereti és kényezteti. Elmondtam, hogy milyen jó dadája van és ugy látszott, hogy az őrnagy örült ilyen jó hírek hallani.

— Mi nagyon szerettük Fairfax kissasszonyt, folytatá. A gyermekeim annyira szerették, mint ha a családhoz tartozott volna. Ő oly jó volt, a milyen szép.

Ismét ez a régi ősmérs frázis, mi már oly gyakran gondolkodóba ejtett! Annyi bizonyos, hogy én Gábrillát nem irtam volna ugy le, hogy olyan jó, a milyen szép.

— Soha sem láttam olyan türelmes teremtet, a milyen ő volt, — folytatá az őrnagy.

— A türelem a legutolsó erény, a mit Lady Jesmondnak tulajdoníthatnék, jegyzém meg mosolyogva.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. január 21.

Bécs 1679-ben.

Az elmúlt évben nagy volt az ijedelem a Bécsben kiütött pestis miatt, lássuk mily világ volt ugyancsak Bécsben 1679-ben, midőn a pestis ott nagyban dühöngött és az udvar az előkelő világ egy részével Prágába futott. Először a városi részével tartottak, bizonyos időben meghuzattak a város harangjai, dobták a harangokat ki a gazdag jutalom ígért a betegeteket ápolók, vagy ahul-lak elvitelére, vállalkozó azonban nem igen akadt. Kénytelen volt a városi előjáróság a szolgálaton kívüli eselődéséget felkutatni, a sebészeket köztöve kényszeríteni, a halálra ítélt gonosztevők békéit megoldani és a kórházakba vitetni erővel, hogy ápolják a betegeteket és takarítsák el a halottakat. A bel és külvárosok utczái, kertei tele voltak haldoklókkal és holtakkal! . . . „Ez meghalt, az haldoklik, amaz meg fog halni!” . . . Hallatszott az ily beszéd lépten-nyomon. A holtakat a betegekkel, vagy haldoklókkal ugyanazon szekérre rakva, huzdolták az utczákon fel; az elsőket ásott gödrökbe, temetőbe hengergetvén, az utóbbiakat pedig a beteg házakba lerakták.

Egy borzasztó, de mosolyt is keltő eset történt akkor! . . . A temető szolgák halottaikkal máhált szekereiket huzták volt a Burg kapu előtt Sz. Ulrich felé, hol *Augustót* egy

Felkért említett őrnagy ur engemet is arra, hogy mint az 1848—49-iki környékbeli eseményekkel tüzetesebben foglalkozó, nyilatkozónak s közlönmé adataimat. Hogy minél több egyén figyelme felkeltve legyen; — hogy minél többen közöljék az őrnagy ural az ügyre vonatkozó adataikat — bátor vagyok következőket a nyilvánosság előtt felemlíteni az 1849. jan. 21-iki nagy-szebeni csatában elesett honvédek sírjai tekintetében:

I., *A mi gr. Mikos Kelemen sírhelyét illeti.* — Vizaknán lakó tek. Dézsi V. Boldizsárné szül. Szijártó Károlina urasszony határozottan tagadja, hogy Mikos a nagy-szebeni kórház környékén lett volna eltemetve. Ő azt állítja, hogy a csata utáni napon (jan. 22-én) az elesett honvédek számára 2 nagy sirgödör ásatván a csataterén, azok egyikebe, a mely N-Szeben felé esik, a N-Szeben feljeli szélébe hánnyott be a többi honvédekkel. Ő — a mint mondja — jelen volt Miklós Kati barátnéjával a honvédeknek az említett 2 nagy gödörbe történt behánytatásánál; látta Mikos Kelemen a csataterén elterülve egy ing, lábravaló és fuszéklibe levetkőztetve; látta, hogy fejénél a balrészén hol érte a 3 fontos ágyugolyó, agya szétfeeskenedve lévén. Elborzadtul, midőn egy cigány né még ily állapotban is a rajta levő fehérenmütől is meg akarta fosztani; de a honvédek összegyűjtése és eltemetése felett rendelkező humanus gondolkodása *Schuster Sámuel* policzáj-direktori megbízott nem engedte, hanem ráutván a cigányra, azt a hóba lökte.

Felemlítette azt is, hogy márczius 11-iki N-Szeben bevétel után nemsokára a gróf neje egy fiatal nő kíséretében négylovas hinton egy divisio huszárság fedezete alatt a csataterre kiment; s miután ő — t. i. Dézsi Boldizsárné — és egy százsz megmutatta, hogy a gróf hol fekszik a közös sírban, a grófné onnan férjét kivételte, díszes ruhába felöltöztette és kettős koporsóba helyeztette s a koporsót pedig faládjába beszegesztette és egy e végre érkezett négylovas szekérre feltetvén, miután a közös sírt körülálló huszárok a szokásos lövést megtették, gazdagon megajándékozván a kivételnél segédkezőket, szabadságharcunk dicső hősné holt-tetemetét a családi sírboltba szállította.

A kivétel d. e 9 órától d. u. 3 óráig eltartott.

II. *A jelzett 2 sír hol fekvésére s a honvédeknek azokba történt helyezésére nézve* azt állítja a fentemlített urnó, hogy a miként Nagy-Szebenből Nagy-Csíre menő uton halad az ember, az alsó-várostól mintegy 1500 lépésnyire van egy kőhid. Itt esett el gr. Mikos dandárparancsnok, Erdély egyik legerősebb leventéje, a csataterén annyira merész, vitézsége és ügyessége által magát oly sokszor kitüntetett hős huszárezredes, ki jan. 21-én Bem középhadát vezette. Elestekkor nagy zavar támadt az előre nyomuló seregben; csak Bem tábornok maradt nyugodtan. — Leszállt párjapárjáról, odament Mikos vérbe-fagyott holttestéhez és homlokon csókolta, megkönyezte s azután 3—400 lépéssel hátrább vonulást rendelt el és nyugalmmal, mintha semmi sem történt volna, elhelyezte ágyuit és N-Szeben vívásához fogott. A Csetz serge megkésése s lőpora elfogyása miatt elvesztett csatában Gracza szerint Bem tábornokból 257 ember maradt halva a küzd-téren;*) a bécsi legioból alig maradt Csetz szerint*) életben 80. Több törzstiszt is esett el. Legtöbb a középhadban levő zászlóaljokból vérezett el tiszt és kőzember. (A 4., 27. és 55. honv. zászlóaljakból.)

Ezek, a mint fennebb említém, a csataterén áost 2 nagy sírba hánnyattak be. Mely sírok vannak, a hogy azon kőhidtől, a hol Mikos elesett, Nagy-Csír felé vezetű uton egy pár fahidon keresztülmenve egy kis kőhidra ér az utas, e kis kőhidtől mintegy 1500

lépést haladva, az attól jobb felé a rétre bemenőleg mintegy 80—100 lépésnyire.)*

Eltemetésök a csata utáni nap délelőtti 10 óra tájt történt. Szekerek rendeltettek ki, mellé adattak cigányok és lézengő emberek. Ezek Szebenből kimenőleg összegyűjtötték az ut két oldalán levő helyiségekből az elesett és ruháitól megfosztott, esont keményre megfagyott katonákat; szekerekre hánnyták, s a jelzett 2 nagy sirgödörhöz vitték s oda behánnyták egymásra. Egy rend ember, egy rend föld. Így váltakozva, a míg a gödrök megtöltek; melyek egymástól mintegy méter távolságban fekszenek.

Honvédeinket ruháitól a cigányok és az oláhok fosztották meg.

Török Károly tábornoki százados, s *Kappelbornon kívül Drál János* köztűzér, *Lőrinczy József* 31. z. a. *Vida István* 27. z. a. közhonvédei őrmester, zászlótartó *Beter Laci* is e sírok egyikében nyugszik a hialmas, baszzus énekes huszár, — ki, hogy megmutassa a csatában, hogy mikép kell egy magyar huszárnak az ellenséget vágni, mint P. Szathmáry. K. megénekelte:

Egy bakának vágat neki
S egy csapásra kelt szeli,
Hogy fél feje arra,
Lehull az avarra . . .
Nézi Beder Laci.

Azán leszáll a lováról,
Írónt vesz ki tarsalyából,
S önézzettel írja,
Az ellen szíjjára:
„Vágtá Beder Laci!”

Szentkatolnai Bak Endre.

Milyen drága hust eszik a katona?

A honvédelmi miniszter a hozzá felküldött hivatalos piaci árjegyzések alapján megállapította azt az árt, a melyért 1890-ben a lakosság az egész országban köteles a katonaságot, gyakorlatok és átutazások alkalmával egy egész napi élelemmel ellátni.

Ez az élelem napjára egy főszékéből (paszuly, lencse, borsó, burgonya stb.) és legalább 28 dekagramm (régí félfont) sült vagy főtt marhahusból kell, hogy álljon; a kenyérről a katonai kincstár gondoskodik.

Ennyi élelemmel köteles ellátni a polgárember a hozzája beszállásolt katonát. Ezért az élemezésért a katonai kincstár a következő megtérítést fizeti a polgárságnak, mely ilyen átvonulások alkalmával a legénységet egy napig köteles élemezni, ugymin: *Kolozsvárt*, 19¹/₂ krajczárt, Nagy-Szebenben 21 krt, az erdélyi részek többi városaiban és községeiben mindenütt 15¹/₂ krajczárt, *Budapest* székes fővárosban 26¹/₂ krt, a Tiszán inneni megyék városaiban és községeiben 18 krt, a Tiszán túl részekben 17¹/₂ krt, a Dunán inneni részekben 19¹/₂ krt, a Dunán túl részekben 21¹/₂ krt, Horvátországban 18 krt, Fiumében és Kassán 24 krt, Zággrábban 20¹/₂ krt, Pozsonyban 22 krt és Temesvárt 22¹/₂ krt.

Miként ebből látható: az erdélyi részekben (kivéve Kolozsvárt és Nagy-Szeben) legolcsóbb a katonaság élemezése, legdrágább pedig (a fővárost kivéve) a Dunántúli megyék városaiban és községeiben, a mi tehát annyit jelent, hogy miután a fennebbi árak a marhahus átlagos árai alapján vannak megállapítva, az erdélyi részekben legolcsóbb és a Dunántúl a legrágább, a közönséges marhahus ára.

A városok közül csak 8 város részére van megállapítva a vidéktől eltérő nagyobb élemezési ár, még pedig Budapeston, Kassán, Nagy-Szebenben, Pozsonyban, Temesvárt és Zággrábban azért mert ezekben a városok-

ban hadtestparancsnokság és így sok katonaság van, Fiumében és Kolozsvárt pedig azért, mert ez a két város sajátszerű viszonyainál fogva az azon a vidéken levő viszonyoktól nagyon eltér, vagyis sokkalta drágábbak az élelmi czikkek általán (szemben saját vidéke élelmi czikkeivel) semmit például N.-Váradon és Aradon, szemben a bihari megyei és aradmegei viszonyokkal, azonban a külön arszabályllyal ellátott fennebb felsorozott városok között aránylag mégis legolcsóbb Kolozsvár, melynél még Zággráb, Nagy-Szeben, Pozsony és Temesvár is drágább városok, Kassa és Fiume pedig a legdrágább városok közé tartoznak élelmi czikkeik tekintetében, kivéve természetesen a fővárost, a hol pedig a legjobb élelmi czikkeket, főleg legjobb marhahust lehet ugyan kapni, de az aztán a legdrágább is.

A mint látható tehát: Kolozsvár városa épen nem tartozik a legdrágább vidéki (nagyobb) városok közé, a mint pedig általán kereszteni szokták a — jóakarói!

Petőfi

vagy Hazafi Vérai János?

— Részlet egy jövőszárazadeti folyóirattól. —

Az Erdélyi Múzeum legutóbbi számában „Shakespeare vagy Bacon?” címen czikk közöl Keményi János tollából. A czikkben megdöni, hogy Shakspeare műveit csakugyan nem Bacon írta. Bizonyításul két levelet is közöl Shaksper-től, melyeket eddig még senki sem ismert. A levelekben többek közt ilyesmi fordulnak elő:

„ . . . Essex grófot az irándi diadal útjára vonatkozó czézés annyira meglepte, hogy agyagpipája kiesett kezéből . . . Green Tamás nagyokat pöfékelve s orrán eregetve kelt a füstöt . . .”

„ . . . Bacon felesége majmának ravatalához vezetett. Épen hamleti hangulatban voltam és durva választ adtam neki . . . Ő mérgesen viccsorította rám fogait: „Még ha századok mulnán kel is ki bosszom magva, megkeserülök ezt gögös komédiás!” . . . Örült gondolat! Mintha a kaján sors helyességé tenné Bacon bosszujának, hogy nevé valamikor az én műveimmel hozza kapcsolata s miután az ő neve alatt ünnepelek feltámadásukat . . .”

A levelek, melyekben ez állítások foglaltatnak, Shakspeare aláírásával vannak ellátva. A levelek kelt: 1599. április 1.

Azt hisszük, nines ember az országban, ki ne olvasott volna ama galád rágalomról, hogy *Petőfi* költeményeit nem *Petőfi* írta, hanem egy *Hazafi Vérai János* nevű népköltő. Ezen állítás igazolására felhozzák azt, hogy Hazafi Vérai János többet vándorolt faluról-falura a nép között, mint *Petőfi Sándor* s ennek következtében a *Petőfi Sándor* költeményeit csak ő írhatta.

Mindeddig nem volt, ki e galád rágalom ellen kihelyen, de a egyetlen *Petőfinék* egy eddig teljesen ismeretlen *levelének birtokába jutottak*. E levél tartalma kétségtelen bizonyossággal eldönti, vajjon *Petőfi* írta-e *Petőfi* költeményeit vagy *Hazafi Vérai János*? A levelet *Petőfi Jókai* Mór korszorú költőnkhez intézte és szóról-szóra így hangzik:

1847. április 1.

Kedves Mórca barátom!

Leveldre mindeddig nem válaszolhattam. Tudod, barátom, pár nap óta Kolozsvárt időzöm és éjjel-nappal lompolunk. Nem képeled, milyen jól érezzük magunkat. Mindnapi a *Csib*-ben viradunk meg. Ne ijedj meg e névtől, így hívunk egy kis korcsmát az „*Ellenzék*” kiadóhivatala mellett. Nehány kedves színész-barátom vezezt el ide, mert szerintök egyedül csak itt árulnak valódi bort: egybeült mind a *pécsi* bor járja.

Megismerkedtem itt *Kovács* Gyulával. Barátom ez nagyszerű ember. Láttam játszani is. A multkoriban megnéztem a *Géskák*-ban (ha jól emlékszem *Shakspeare* valamelyik hátrahagyott tragédiáján), melyben *Wamoi*-t játszi. Láttam ugyane darabban *Minoza* szerepében *Fáy* Szerénát, körül már Pesten hallottam, hogy olyanféle szerepeket játszik, mint a te feleséged. Előadás után rendszeren színészekkel mulatok s reggel egymást támogatva megyünk haza, mikor már egyik sem tudja, fiu-e vagy leány? Olvasom az újságokban, hogy te *adót fizetsz*: megengedj barátom, ha ebben nem értek veled egyet. Jártam az egykori *Erdélyi Múzeumban*, mondhatom érdekes dolog. Holnap a *gyorsvonattal* visszautazom Budapestre, hogy kiadomnak *Emich* Gusztávnak sajátkezű aláírásával ellátott és közlegyőzőleg hitelesített igazolványt adjak, miszerint *költeményeimet én írtam*. Ezt azért teszem, mert az éjjel megálmodtam, hogy egy *Hazafi Vérai János* nevű ember 100 év múlva költői dicsőségemet galádul el fogja rabolni. Tehát holnap indulok s akkor aztán újra együtt leszünk.

Ölel és csókol szerető barátod

Petőfi Sándor.)

Ime, *Petőfi* maga szolgálta a legkétségbevonhatatlanabb bizonyítékot arra nézve, hogy ő és *Hazafi Vérai János* egyénisége közt mily áthidalatlan ír tárog. Ime a fonséges Isteni adomány, melyről fogva *Petőfi* föllebbentette a jövő fátylát s látó szemekkel belenézhetett az események fejleményeibe: hogy 100 év múlva akadni fog egy *Hazafi Vérai János*, ki költői dicsőségét elrabolja. És befejezésül határozottan kijelentjük, hogy bár az utóbbinak is vörös fonalként húzódik át versein a népiesség, mégis abban a nézetben vagyunk, hogy *Petőfi Sándor* költeményeit maga *Petőfi Sándor* írta visszavonhatatlanul.

Lászyi Titusz.

*) *Petőfinék ez a levele ép oly hiteles, mint a Shaksper-é.*

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 21.

Házi kezelés vagy bérlet.

Tulhaladott álláspont most már e felett diskurálni, mert 1 votum többséggel a kommunitás a házi kezelés mellett döntött.

Ebben a többségben benne van az én votumom is, melyet abban a meggyőződésben adtam, hogy a házi kezelés is behozza azt a jövődelmet, a melyet eddig a város kapott s másfelől a **polgárság** sok zaklatástól lesz megkímélve.

Sajnálattal bár, de lelkiismeretem megnyugtátása végett *ki kell jelentenem*, hogy azon felvilágosítások után, melyeket megbízható forrásból azóta nyertem; ma a házi kezelésre nem adnám a szavazatom.

Nem adnám pedig azért, mert

1., tulajdonképen, nem a polgárság zaklatásáról van szó, hanem csak azon *pár száz polgártársamról*, kik *pálinka árulással* foglalkoznak; mert

2., igen alapos aggodalmaim keletkeztek, *hogy a házi kezelés által nem fog elérni az eddigi jövedelem*, mert elesett a sör utáni adó s a jelenlegi bérli is *csak úgy tudott jövedelmet kiharzni a bérletből*, hogy maga is beállt árusítónak s több száz kimérő helyen árultatta pálinkáját, likőreit, borát stb.

A városról pedig nem hiszem, hogy pálinka boltot nyisson a városházán.

Magyary Mihály.

— **Villamos vasut Kolozsvárt.**

A kolozsvári közuti vasut villamos üzeművé való átalakítása tárgyában tegnapelőtt reggel megkezdett közigazgatási bejárás tegnap dében ért véget. A bejárás eredményéről tegnap délelőtti vették fel a terjedelmes jegyzőkönyvet, melyet tegnap délután 3 órakor irtak alá a bizottság tagjai. A mint értesülünk a bizottság budapesti tagjai, s főleg *Keleti* Dénes miniszteri főmérnök mint műszaki előadó a társaság által bemutatott tervezeten a város és a közlekedés érdekében több igen előnyös változtatásokat proponáltak, s általában szokatlanul nagy jóakarattal és szerencsével vezették a tárgyalást és eszközölték a város érdekében szükségesnek ítélt módosításokat, melyeket a bizottság többi tagjai teljes meglegedéssel fogadtak el. A felvett jegyzőkönyvet most felterjesztik a kereskedelmi miniszteriumhoz s onnan adják ki a terveket a vállalatnak a szükségesnek ítélt módosítások megtétele végett. A mint ez az ügy ily alakban végleges elintéztést nyer a vállalat azonnal hozzá fog az átalakítási munkálatokhoz, s valószínűleg még ez év vége felé már a villamos kocsik fognak végig robogni Kolozsvár utcáin.

— **Társas ebéd.** A kolozsvári közuti vasut részvénytársaság igazgatósága abból az alkalomból, hogy tegnap és tegnapelőtt volt a villamos üzeművé átalakítás ügyében a közigazgatási bejárás az ezt eszközlő bizottság tiszteletére a Központi szálló emeleti disztermében fényesen sikerült társasébdét rendezett. Az első felköszöntőt *Gulácsy* Kálmán igazgató mondta, dr. *Halász* László miniszteri titkár és *Szvacsina* Géza polgármesterre. Utánna dr. *Halász* László min. titkár érdekes és tartalmas beszédben Kolozsvár város hatóságát köszöntötte fel. *Szvacsina* Géza polgármester a töle megszokott ékes szólással és gondolat-gazdag beszédben dr. *Halász* László min. titkárt ellette. Ezután még számtalan toászt volt, ugy hogy a kedélyes ebéd a késő esteli órákig eltartott.

— **Erdélyi bortermelők jövője.**

Az erdélyi szőlő tenyésztés fellendítése iránt a legszebb reményeket lehet táplálni. A földmívelésügyi miniszteriumban ugyanis a szőlőfelújítás s az azzal kapcsolatos egyéb kérdések megoldása, valamint a borhamítás megállítására szolgáló intézkedéseknek az eddiginél is behatóbb keresztülvitele érdekében Dobokay Lajos miniszteri tanácsos, országos borászati kormánybiztos vezetésére bizott új főosztályt létesített.

Dobokaynak a király a miniszteri tanácsosi czimet nem rég adományozta. Dobokay különösen a bortörvényalkotások körül kifejtett eredményes működése révén szolgált rá a legmagasabb figyelemre, melynek megnyilatkozását bizonyára osztatlan rokonszennvel fogadják a magyar gazdaközönség. Dobokay Lajos edélyi ember. Két évtized előtt a kolozsvári erdő és jószág igazgatóságnál mint fogalmazó és gazdasági előadó kezdette szolgálatát. Már itt feltűnt, éles, kutató elméje, körül tekintő intézkedése és a hivatalos sablontól elütő, szép írásbeli előadása által. Ha az erdélyi részekben a bor-ellenőrzők és hatóságok szigoruan teljesíteni fogják kötelességeiket úgy, a mint azt a belügyminiszter előírja, feltűnik a csillaga az erdélyi boroknak s a szőlő tenyésztés fellendítését Dobokay bizonyára minden keze ügyében levő eszközlel igyekezni fog előmozdítani.

— **Szabolcska Mihály új helyén.**

Temesvárról írják: Szabolcska Mihály, az új ref. lelkész esüörtőlőkön este mutatkozott be véglegesen a ref. egyház presbyteriumának, a hol elhatároztatott, hogy a folyó hó 22-iken, vasárnap tartandó beiktatás megtartására meghívják a békés-bánati esperest: Szabó János h.-m.-vásárhelyi lelkészt, a kilövöve-

lét megígérte. Ezen istentiszteleten való megjelenésre felkértnék a törvényhatóságok, a bíróságok) a bíróságok, az egyes hivatalok, tanári és tanítói testületek is. — Délben Szabolcska tiszteletlen barátságos társas-ebéd lesz a „Hungária” szállodában. Ezek a presbyteri gyűlés megkezdése előtt lettek elhatározva; mert az ő jelenlétében nem lehetett volna ilyesmit tárgyalni. Midőn a gyűlésen megjelent, általános éljenzéssel fogadtatott s rövid, de szép beszédében mondott köszönetet az egyháztanácsnak megválasztatásáért s igérte, hogy nemcsak, mint pap, de mint jó magyar ember is működni e városban. Tekintsék őt jó barátoknak. Beszédére Győrbíró tanácsos felett, tolmácsolta a református egyház szeretetét és ragaszkodását. Erre Szabolcska átvette az elnöki tisztelet s foly a tanácskozás az egyház belügyei felett; melyek közül csak azt az egyet áruljuk el, hogy a dr. Bécsi Gedeon halálával megürlt főgondnoki állásra dr. Csurgay Soma lett jelölve, a ki azt hajlandónak nyilatkozott elfogadni s így ő lesz az egyházi közgyűlésnek megválasztására ajánlva.

— **Bem tábornok szoborképe.** A nevezetes piski csata egykori helyén 1889-ben díszes obeliszket állított fel a hazafii kegyelet. A szobor bizottság azonban nem oszlott fel, hanem mint a kolozsvári országos történelmi Ereklye muzeumot a mai napon értesítette, elhatározta, hogy a szobor egyik oldalára Bem tábornok relief képét fogja ráilleszteni. A dombormű kép érczből lesz s az emlék nyugati oldalát fogja ékíteni. Lichtens-teiger Albert bizottsági elnök és Juhász Izidor ref. lelkész, biz jegyző a legutóbbi gyűlésükből kifolyólag értesítik a muzeumot, hogy május vagy július havában, midőn az idő kedvez az 50-éves évfordulóra nagy szabású országos ünneppel öhajjágk Bem apónak a képét méltóképen elhelyezni s miután ez ünnepre több a piski csatában részt vett öreg honvéd megjelenésére is számítanak, a február 12-ki év fordulóit kisebb jellegű helyi ünneppel fogják fentartani. A bizottság kérte az Ereklye muzeumot, hogy a Bem apó szoborképe felszentelésének ünnepére eszközöljön ki szabadjegyeket, hogy alkalma legyen úgy az öreg harcosoknak, valamint a hazafias közönségnek 50 év után megsemlélni azt a hidat, melyre azt mondotta Bem: „ha a hid elveszett, minden elveszett!” És a hős honvédek halál megvetéssel a hidat csakugyan megvédték. Tekintettel arra, hogy az ünnepély Piski telepen tehát az államvasutak birtokán fog lefolyni, ezíránt érdeklődéssel viseltetik a magyar államvasutak testülete is. Az aradi üzelvetzőség erről az igazgatóságnak előterjesztést tett, a piski állomás főnöknek pedig, mint értesülünk, 1843. sz. a. figyelmébe ajánlotta, hogy az ünnep rendező bizottságát töle lehetőleg támogassa.

— **Felolvasás a tűzoltóknak.** Holnap délután fél 3 órakor a kolozsvári önkéntes tűzoltóknak a tűzoltászat, tűzörsg stb. körébe tartozó dolgokról Polcz Rezső főparancsnok és Körössy József osztályparancsnok fog felolvasni. A felolvasás a tűzoltó lakatnyán tartatik meg.

— **Ingyenes előadás.** Az iparos segéd-munkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1899. évi január hó 22-én (vasárnap) délután 3 órakor a városház nagytermében rendezi K. ingyenes előadást. Előadást tart: Solyom János: „Bosnyakország és népe.”

— **Eszküvő.** Dr. *Szamosy* János, a kolozsvári tud. egyetem tanára ma tartotta esküvőjét Budapesten *Kanovics* Jolán kisasszonnyal, a kolozsvári társas körök kedvelt tagjával. A polgári esketés után az új házaspár a tereztvárosi plébánia templomban *Kanovics* Béla apátplébánus, a menyasszony nagybátyja adta az egyházi áldást.

— **Szilárd szesz.** A részeges emberek ezután ezt fogják énekelni:

„Ha benyulok a kis labjím zsebébe,

Egy kupicza papra morgó sines benne.”

Mert ezután a spiritusz úgy fogják előállítani, mint a tésztát vagy csokoládét. A konyakot beszédjük pirula alakban, s seprő pálinka, szilviorum, fényő víz pedig részint bonbon alakot, részint pedig csokoládé alakot nyer. A közönséges pálinkát reszelő alakban készítik el, s ezzel fogják a jövőre is köszölni a torkot.

A szilárd szesz is német találta fel. Találmányáról így ír az Erd. Gazda:

A szilárd szesz egy berlini kémikus találta fel s egy vegyészeti gyár máris foglalkozik a tömeges gyártásával. A szilárd szesz meglehetősen kemény tömeg, mely tetszés szerint való formába önthető. szétdarabolható, vagdalható s minden veszedelm nélkül kezelhető. Ép oly könnyen gyulad, mint a közönséges szesz s épp oly sokoldaluan alkalmazható mindenre használható is. És mivel nem is igen drágább a közönséges szesznel, előreláthatóan nagy a jövője az új találmány-nak.

— **Végrehajtás Lukácsuinál.** Az oláh agitátorok egyik legmegerősebbje, Lukácsiu László laczfalusi lelkész most három éve nagy költségeket okozott az államnak. Tette pedig ezt azzal, hogy népgyűlést és tüntetést rendezett a saját felelősségére és a vége az lett a dolognak, hogy valóságos kis mozgatást kellett elrendelni az agitátor hivi ellen. Ez a megrendszabályozás okozott tetemes költségeket az államnak, a mely viszont annak rendje és módja szerint Lukácsiu alakja behajtani a pénzt, mert ő a saját felelősségére tartotta meg a gyűlést. Végrehajtást rendelték el tehát Lukácsiu ellen. A foglalás tegnapelőtt történt s úgy látszik, nem valami meglepő eredményvel. A mártír ugyanis, a mióta a román politika

2) Gracza Gy. 1848—49-iki m. szab. harcz tört. IV. k., 10. l.

3) Csetz: Bem erd. hadjárata. 72 l.

— Kegyet meglep engem! mondá az őrnagy, kellemes nevéssel. Aztán, a tárgyat megváltoztatva, azt tette utánna: Gordon kisasszony, mily nagyszerű hely ez!

Nem volt fogalmam róla, hogy ily nagy-nak találjam.

— Lady Jesmond nagyon meg volt lepve midőn először ide jött.

— Örült? kérdé.

— Igen — el volt ragadtatva, válszólám.

— Ezt örömmel halloam, mondá a jó szívű szónoka. Attól féltem, hogy a férje halála után soha sem fog érdekődni semmi iránt. Ő szerelemből ment férjhez.

Gábiellának e szavaira gondoltam: „A házasság könnyű menedéket nyújtott a tanítás rabslógaságától és azon kívül tettett az a gondolat, hogy Lady Jesmond leszék.” Világos volt, hogy az őrnagy és én nagyon különböző szempontból ítéltük meg a szép Gábiella jellemét.

Villás reggeli rendeltém Esmond őrnagynak és aztán magára hagytam, hogy nyugodjék, megígértém, hogy Lady Jesmondot rögtön hozzá viszem, mielőtt haza jön.

Villás reggeli után az őrnagy elaludt és én az Anette néni szobájába mentem, hogy egy vagy két óráig mellette üljek.

Ekkor eszembe jutott, hogy a vendég valószínűleg szeretne egy csésze kávé inni. Éppen négy óra volt, miden a szalomba léptem, hol ő ült és megkérdeztem tőle. Kényelmesen látszott érezni magát, az előtte levő asztalon hirlapok és magazinok voltak szélszórva.

— Ha van gyengeségem, — mondá az őrnagy mosolygva — az a kávé iránti előszerelet. Halás szívvél fogok egy csésze kávé fogadni.

Azt gondoltam magamban, hogy Lord

Saxon és Gábiella öt óra felé fognak haza jönni, hogy legyrien idejűk pihenni és ebédhez ülőzködni. — „Drágám, egy egész napot töltünk a napfényen” — sugta volt Nello; tehát biztosra vettem, hogy nem sietnek haza.

Hirtelen, éppen midőn azt kérdeztem az őrnagytól, hogy tejet és csukort szokott e a kávéba tenni, a visszatérők hangját hallottam.

A kocsiut helyett az udvar végén levő uton jöttek vissza. Együtt jöttek a szalon ablakai felé, melyek nyitva voltak.

Gábiella vidáman nevetve és beszélgetve jött a végzetére. A Nello karja rendes szokása szerint könnyedén ölelte át és Gábiella mosolygó szép arca az övéhez volt emelve.

— Lady Jesmond haza jött, mondám az őrnagynak.

E szavakra arca láthatólag kiderült. Lord Saxon és Gábiella az üveg ajtón éppen e pillanatban léptek a szobába.

Az őrnagy fellélt és meghajította magát, a mint a szép asszonyra nézett, de a felősmérésnek semmi jele sem volt közöttük.

Gábiellára néztem, azt várva, hogy egy olyan jó barátot, a milyen az őrnagy volt hozzá és Palihoz, szívesen fog üdvözölni. De miután ő nem mozdult, hozzá mentem.

— Gábiella, mondám, régi jó barátod, Esmond ő

oly rosszúl jövedelmez, igen silány viszonyok között él. A költségeket Lukácsiu még nem fizette ki es így nemsokára árverés is lesz nála,

— **Uj kamarás.** Pócsa József val. belső titkos tanácsos Háromszék megye főispánját, a király kamarássá nevezte ki.

— **Munkások zendülése Dobresten.** A kolozsvári m. k. erdőigazgatóság ke-
rületéhez tartozó biharmegyei Dobrest köz-
ségben, mint levelezőnk írja, munkás za-
vargás merült fel. Az ottani kincstári erdő-
ben a favágatás és mész égetés vállalatba
van kiadva. Halle, a vállalat felügyelője
Szathmár megyének alsó, sikterületéről szer-
ződtetett erdőmunkásokat. A vállalkozó állí-
tóg nem mondta meg a szegődtetésekor az
embereknek, hogy hegy oldalokon megérülve
fekszik a korházban. A munkások tegnapelőtt
abban hagyták a munkát. Nagy várádon le-
tartóztatták őket. Bejött a felügyelő és és
annyira kapacitálták tegnap őket, hol fe-
nyegetéssel, hol szép szóval, hogy hosszas
vonakodás után vissza zónáztak Dobrestre.

E sorok írója beszélgetett a malkoten-
sek egyikével:

— Hát uram — mondta — mi most
visszamegyünk a pokolba. De hogy egyikünk
sem fog ott az életben dolgozni, arra mér-
get lehet venni.

Aztán elmondta, hogy örökös halál —
veszedelemben vannak, rettegve kelnek, be-
tegen pihennek, ninesenek szokva a hegyi-
dékhez.

— Attól tartok — mondogatta — nagy
haj lesz ebből.

— **Ó-Szent-Anna is?** A példa, ugylá-
szik, ragadós. Uj-Szent-Annától csak az
országut választja el Ó-Szt.-Annát s a két
nagyközség abban különbözik, hogy míg amaz
német, emez oláh. A zendülés teljesen kö-
zönyösen hagyta a testvér-községet: az oláh
nem sokat törődik a német bajával. Tegnap
azonban — mint kiküldött munkatársunk je-
lenti — Ó Szent-Annán is olyan dolgok tör-
téntek, a mik könnyen lángra boríthatják a
községet, különösen a jelenlegi izgatott han-
gulatban. Nemrégiben ugyanis német embert
választottak bírónak a tulnyomólag oláh kö-
zségben: Merkl Károlyt. Ez, ugylátszik, nem
tetszik László Mózes román jegyzőnek. Teg-
nap képviselőtestületi ülés volt, melyen vala-
mi községi ügyben leszavazták a jegyzőt. Ere-
re László Mózes kitasztította a községházból
az egész előjáróságot, Merkl Károly bírót pe-
dig megfogta és saját kezébe kidopta. A dol-
log nagy felháborodást keltett a községben.
A kidobott bíró és az előjáróság délután át-
jött Uj-Szent-Annára és elpanaszolta a dol-
got Páris Gábor főszolgabíróknak. A főbíró
éppen utban volt hazafelé s így nem mehe-
teft ki Ó-Szent-Annára, de megígérte, hogy
holnap reggel ott lesz s megindítja a vizgá-
latot. Kíváncsok is volna, hogy a főszolgabíró
minél erősebben járjon el, ha az ó-szent-
annai jegyző még most sem akar okulni az
uj-szent-annai példán.

Egyleti élet.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“
igazgató-választmánya 1899. január hó 24-én
(kedden) d. u. 4 órák az egylet hivatalos he-
lyiségében ülést tart.

A kolozsvári F. J. Tud. Egyletem orvostan-
hallgatóinak segítő és önképző egyesülete f. hó
23-án hétfőn d. u. 2 órák saját helyiségében
közgyűlést tart, melyre a t. tagtárs urakat tisz-
telettel meghívja az Elnökség.

Ha a kitűzött időben a tagok kellő szá-
mban meg nem jelenének a gyűlés a tagok szá-
mára való tekintet nélkül kedden, azaz 24-én d.
u. 2 órák fog megtartatni.

A kolozsvári francia klub évi közgyű-
lését a napokban tartotta meg, tagjainak
élénk érdeklődése mellett, a New-York szál-
loda külön termében. A gyűlést Szamosi
János dr., a klub buzgó elnöke nyitotta
meg; üdvözlő és buzdító szavai után a ta-
gok Székely Ákos dr., titkár gondos jelenté-
sét hallgatták meg a klub múlt évi rendes,
zajtalan, de mindenesetre eredményes mun-
kásságáról. A jelentésben a titkár visszate-
kintést vetett a klub 21 évi fennállására,
vázlatosan méltatva azokat a sikereket, me-
lyeket vezetői és tagjai benne érleltek. Há-
lással emlékezett meg a klub néhai elnöké-
ről Finály Henrik dr.-ról, legtevékenyebb
tagjáról, alapítójáról. Beszámolt a titkár a
klub könyvtáráról, mely a polg. fiúiskolában
az ő kezelésé alatt van s melynek alapját
annak idején a francia kormány szívessege
vetette meg. Székely Miklós pénztárnok jelen-
tésének meghallgatása s a szokásos felmenté-
vény megadása után a klub tisztikarát és
választmányát ez évre így alakította meg:
elnök Szamosi János dr., alelnök: Weisz
József dr., titkár: Székely Ákos dr., pénztár-
nok: Székely Miklós. A választmány tagjai
lettek: Ajtai K. Albert, Gáman, Zsigmond
és Nagy Károly dr. E francia társalgó kört,
mely ösztől késő tavaszig, hetenkint kedden
tartja összejöveteleit a New-York szálloda-
ban, nem tudjuk eléggé ajánlani az érde-
klődők figyelmébe, különösen most, mikor alig
egy év választ el a párisi kiállitástól. E
klubban bő alkalma nyílik a francia nyel-
vet csak kevésbé bíróknak is, hogy magát
abban gyakorolják, tökéletesítse. Az évi tag-
ságdíj 3 koronán van megállapítva, mely-
a klub kiadásait fedezi, a tagok ezért a
könyvtárt is használhatják. A klub pártolását
ismételve ajánljuk a közönség figyelmébe.

SZÍNHÁZ.

II. Rákóczi Ferencz fogsága.

Tegnap *Szigligeti* történeti drámáját adták.
Az előadásnak különösen az ifjuság volt je-
lentős számban képviselve. E. Kovács Gyulá-
nak kedvenc szerepei közé tartozik a darab
ezimszerepe, melyet most is nagy hatással
játszott s a publikum többször hivta lám-
pák elé.

Géozy új darabjának szereposztása.
Lapunk közelebbi számaiban két cikket írtunk
A Sárty-ház-ról s második cikkünk végén a
szereposztásra nézve megjegyeztük, hogy a főse-
repet helyesebb lett volna E. Kovács Gyulának
osztani ki. *Follinus* igazgató ma levelet intézett
a színházi rovat vezetőjéhez, melyben körülmé-
nyesen indokolja, miért osztotta *Bartos* Gyulának
a czimszerepet. Az igazgató ezen felvilágosítására
kijelentjük, hogy nekünk semmi kifogásunk nincs
az ellen, hogy a szerepet *Bartos* Gyula játssa,
annál is inkább, mert a mint értesülünk, ez a
törekvő színésznek legnagyobb ambíciójával készü-
l a szerepre s hisszük, hogy így a siker sem fog
elmaradni.

Darabváltozás. *Fáy* Szeréna rekede-
se miatt a műsor változást szenvedett. A
színház igazgatósága ugyanis nem akarja a
kiváló művésznőt rekeden játszani két fá-
rasztó szerepben s ezért *Antonius és Cleopatra*-t,
valamint *Az ember tragédiájá*-t levette
a műsorról s helyettük szombatra *Bukov*-ot,
vasárnapra pedig *A peleskei notárius*-t tűzte ki.

A műsor.

Hétfő: *Carmen*.

Kedd: *Carmen*.

Szerda: *Antonius és Cleopatra*.

Csütörtök: *Nagyapó*.

Péntek: *Carmen*.

Szombat: *Fekete vér*.

Vasárnap: D. u. *Mozgó fényképek*.
Este *Fekete vér*.

Carmen szerdáról elmaradt első elő-
adása hétfőn lesz *bérletszűnetben*, a melyre
a páros számú páholybérlok jegyei hétfőn
delelőtt 11 óráig tartanak fenn.

Nagyapó, a mely csütörtökön kerül szí-
nre, kiválóan érdekes előadásnak ígérkezik, mert föllep
benne *Kollmer*, a kitűnő művész és ebben
teszi első színpadi kísérletét leánya *Balogh* Emma,
— kinek előnyös külseje mellett csinos ének-
hangja van.

E. Kovács Gyula Pécssett. A kolozsvári
Nemzeti Színház nagynevű tragikusa közelebből
vendégzerepelni fog Pécssett. Az ottani színházban
ez alkalomra betanulják *Caldéron* „Az élet álom“
című darabját, melynek főszerepét csak nemrég
játszta szenzációs sikerrel E. Kovács Gyula.
A nagy tragikus, a mint értesülünk, ezen szere-
pével körutra fog indulni és több vidéki városban
be fogja mutatni nagy feltűnést keltett alakítását.

Kreosányi Deésen. A mint egyik szegedi
lapból értesülünk, Deésen ez évben *Kreosányi*
Ignác fog előadásokat tartani, miután *Makó* Lajos,
ki eddig évről-évre megkapta a deési színházat,
a budai színpadon fog működni a nyáron.

Ráskay Emiliát, a kolozsvári színház
egyik tagját a *Magyar Színház* 3 évre szer-
ződtette.

IRODALOM.

Egy hasznos könyv jelent meg Ko-
lozsvári dr. Ignác István főispáni titkár és
dr. Pavlik Sándor kolozsvármegyei aljegyző
és t. főszbíró szerkesztésében. Ez az esküdt
bírósgokról való 1897 évi XXXIII. t. cz. vég-
rehajtási rendelete. Minthogy a mű szükséges
utmutatásokkal van ellátva s minthogy az
új törvény értelmében az esküdtbírósg szé-
lesebb körűvé vált ezen munkára jóformán
minden művelt állampolgárnak szükségese-
k Ára egy korona.

„Kolozsvári Lapok“ negyedik száma
következő tartalommal jelent meg: Szilágyi
Sándor. Irta: *Márki* Sándor. Szilágyi Sándor
halálára (költ.) Irta: *Felszeghy* Dezső. Az
ütő óra (humoros elb.) Irta: *Hóry* Béla.
Soulary: A galamb (költ.) Fordította: *Hege-*
düs István. Az ős-heber költszetet költőnő.
Irta: *Kenessey* Béla. Nagy hűstör (Jászai
Mari). Irta: *Janovics* Jenő. Beteg a gyermek
(költ.) Irta: *Szabó* Jenő. *Cordelia*: A dicső-
ség útján (regény). Fordította: *Cs. Papp* Jó-
zsef. Irodalom. Színház. A „*Carmen*“ szö-
vege. Hétről-hétre. Közli a lap *Szilágyi* Sán-
dornak és *Jászai* Marinak meglepően szép
arcképeit.

Mulatságok.

Jogász-bál. A kolozsvári elite közön-
ségnek az idei jogász-bál lesz a legszebb
farsangi mulatsága. A bált február 6-án a
Nemzeti Színházban rendezik és nagy előké-
születek tétetnek arra. A farsangnak jó for-
mán egyetlen mulatsága lesz az idei jogász-
bál és azért a vidék előkelőségei közül sokan

készülnek e napra Kolozsvárra bejönni. A
bálra, a páholyokra és ülhelyekre a jogász-
bál rendezőségénél Főter 12. sz. a. lehet elő-
jegyeztetni.

A Tekéző Társaság estélyére szóló
meghívókat ma és holnap küldi szét a Tá-
rsaság elnöksége. A fölötté érdekesnek ígér-
kező estélyt tudvalevőleg február elsején tart-
ják meg, a New-York szálló földszinti termé-
ben. Az estélyen, mint már említettük, *hang-*
verseny is lesz, a melyben közreműködnek:
Dr. *Esterházy* Lászlóné, *Soós* Gizi urnő, *Csá-*
vássy Ilona és *Szekély* Irén kisasszonyok —
Pataki Béla és *Stephanides* Károly urak.

Az ipartestület február 4-én tartandó bál-
jára a meghívók szét küldettek. A rendezőség fel-
kéri azokat, kik tévedésből meghívót nem kap-
tak, az ipartestület irodájában Szép utca 1. sz.
bejelenteni szíveskedjenek.

Gyászrovat.

Egyetemünk jogi karának gyásza van,
Falk Vilmos negyedéves joghallgató, egy szor-
galmas szolid fiatal ember, a kit a teljes vég-
zéstől csak néhány hó választott el, néhány
napi szenvedés után tífusban elhunyt. A nagy-
reményű ifjú temetése általános részvét közt
ma d. u. 2 órákor volt. A temetésre szülein
Falk Károly és neje kívül eljött nagybátyja
Falk Gusztáv is, ki a német gazdasági lapok-
ban megjelent szak cikkeiről ismert egyé-
niség.

Nagyidők tanja.

Alólirottak mély fájdalommal tudatjuk, hogy
a forrón szeretett férj, testvér, sógor, illetve nagy-
bátyja Szent-Katolnai *Elekes* Mihály, volt 1848-as
bonvéd-főhadnagy életének 79-ik, boldog házás-
ságának 39-ik évében 1899. év január hó 18-án
d. u. 3 órákor rövid szenvedés után megszűnt
élni. Hült tetemei a római kath. szertartás sze-
rűnt folyó évi január hó 20-án d. u. 2 órákor a
sárdi köztemetőben fognak örök nyugalomra el-
helyeztetni. Az engesztelő gyászmisze 1899. évi
január hó 21-én d. e. 11 órákor a székkelykeresz-
tűrűi róm. kath. templomban fog megtartatni. Béke
legnyen porai föltű! *Elekes* Klára férjezett *Tho-*
roczkay Sándorné, testvére, *Thoroczky* Sándor,
sógora és gyermekeik: *Thoroczky* Lajos és *Mária*,
férj. hr. *Budnyánszky* Béláné, *Thoroczky* István,
özv. *Elekes* Mihályné, *Zeykálvi* Zeyk Katalin neje.
Sándor József, özv. *Elekes* Pálné, sógorneje és
gyermekei: *Elekes* Pál, *Elekes* Irma férjezett *Baj-*
kay Józsefné, *Tolnay* Róziáné, özv. *Elekes* Károlyné,
sógorneje és gyermekei: *Elekes* Georgin férjezett
gróf *Nobman* Lajosné, *Elekes* Antal, *Elekes* Gábor,
Elekes György, *Elekes* Anna, *Elekes* Jenke.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósításai,
és sürgöny-levelei.)

A delegáltak konferenciája.

Budapest, jan. 21.

Az ellenzék és delegáltak tegnap
délután újra egybegyűltek a képviselő-
ház első sz. tanácskozó termében.

Megjelentek itt mindjárt az érte-
keztet kezdetén *Szilágyi* Dezső, gróf
Csáky Albin és gr. *Andrássy* Gyula is,
a kik azonban a tanácskozásban
részt nem vettek és szorosan ra-
gaszkodtak ama régebbi kijelentésükhöz,
hogy egyelőre csak a közvetítő szere-
pet tartják meg. A dissidensek az előszó-
bában vették át az ellenzék üzenetét,
fél hétkor távoztak el a képviselőházból
s még tegnap este átadták az
ellenzék válaszát a kormánynak.

A kiküldöttek még rövid ideig ma-
radtak együtt, a mig leírták Apponyi-
nak a béke tárgyalásokról szerkesztett
elaboratumat, melyről egyhangulag kon-
statálták a kiküldöttek, hogy *gyönyörű*
munka. A válasz értésülésünk szerint
szigoruan körvonalozza ugyan az ellen-
zék álláspontját, mégis módot nyújt a
kormánynak arra, hogy feltételeit
enyhítse és ha komolyan akarja a
békét, a tárgyalások folytatására el-
fogadható feltételeket ajánljon.

Ugy hírlik, hogy a közvetítésre
vállalkozott dissidensek még mindig re-
mélük, hogy megtalálják a módot, az
ellenzék és kormány álláspontja közt
fennforgó differenciák eloszlatására és
biznak a béke megkötésében.

Ha a kormány folytatná a béke-
tárgyalásokat, a mi szinte kétségtelen,
ugy az ellenzéki pártok a hétfői érte-
keztet elhalasztják, vagy ha megtart-
ják is, azokon a békefeltételeket nem
tárgyalják,

Az ellenzéki pártlapok erősen izgat-
nak az ellen, hogy a kiküldöttek
még továbbra is titkolózzanak, a minek
semmi értelme sincs szerintük, mert a
kormánypárt részéről amugy is nyilván-
nosságra kerültek egyes békepontok és
mert a közönség egyes lapokba került
téves információk alapján helytelenül ér-
az eseményekről.

A béke-feltételek.

Budapest, jan. 21.

Bánffy miniszterelnök taktikázik
tovább, hogy a békét meghiusítsa, a
kormányt magának megtarthassa s a
Tiszák párturalmát megmentse.

Olyan feltételeket állított fel, melyekről
egész felháborodással a B. N. a többek
közt a következőket írja:

A kormány békefeltételei között van
egy pont, a melyet borzadra fog minden ma-
gyar ember elolvasni. Három-négy sornál alig
több az egész, s mégis a magyar nemzet
legfontosabb alkotmányos jogának legyilkolá-
sa foglaltatik benne. A Deák Ferencz ki-
egyezzése azt a jogot biztosítja a nemzetnek,
hogy az Ausztriával való gazdasági közösség
csak előre megszabott időre lévén megköt-
hető, ez idő leteltével a közösség jogilag ön-
magától megszűnik s az országra visszazsál
a maga gazdaságpolitikai berendezéséről való
intézkedésnek teljes szabadsága. Ezt a jogot
akarja báró Bánffy Dezső a magyar nemzet
alkotmányos szervezetéből kihalítani. A báró
ur nem adja olesón magát. A magyar alkot-
mány eleven husaból kíván egy jókora részt
annak ellenszolgáltatául, hogy kész megválni
a hatalomtól. Ha megkapja ezt az ellenérte-
ket, akkor megy; ha nem, akkor marad. Így
van ez megírva a kormány pontozataiban, a
melyeket a miniszterelnök ur vakmerő hu-
mora békefeltételeknek nevez. Törvényes for-
mák között végrehajtandó államcsinyre szó-
lítja fel a miniszterelnök az ellenzékét. Nem
éri be azzal, hogy január elseje óta elrugta
lábai alól az alkotmányos talajt, hanem még
azt a maradék alkotmányosságot is, a mit
az ex-lex meghagyott, még azt is megakarja
nyomorítani. Folytatni s a gazdaságpolitikai
térre átvinni akarja azt a jogsikkasztó poli-
tikát, a mely a véderő törvényjavaslatainak
hírhedt 14. §-ában nyilatkozott meg először.
Egy időről-időre felledő nemzeti jogot állan-
doan akar lekötöni s megakarja hiusítani az
országunk azt a cselekvési szabadságát, a
melyet számára a közjogi kiegyezés biztosí-
tott. Államcsiny ez, csakhogy a legundokabb
fajtából való, mert nemcsak gonosz, hanem
gyáva is. A jogfosztó erőszak nem nyíltan
lép föl benne, hanem a törvényesség formá-
ját bitorolja. Az ember elámul e merénylet
látására s megdöbbenve kérdi magától, mi
benne több: a gyalázat-e, vagy a kárhozat?

Igen jellemző a helyzetre, mig a
kormány felhívatalsai csak ugy ször-
mentében tárgyalják a békefeltételeket,
addig a Tiszák leibzsumálja azt írja:

„Mi egy perczig se bízunk a
békében. Egy kis vakmerőséggel meg-
mondhatjuk, hogy most se bízunk
benne.“

Állítólag a M. H. értesülése sze-
rint egy ellenzéki vezérferfiu a követ-
kező megjegyzéseket tette:

„Arról van szó, hogy a nemzet ujra
elvesztése 1867-ik évben visszanyert
jogait,

„Bécsben beláták azt, hogy Magyar-
ország leigázására nincs szükség szu-
ronyokra, mert azt el lehet végezni Bánffy-
fele parlamentel is.“

A Bánffy javaslataiból feltároló nyílt re-
akcióz sok mindent megmagyaráz, a mit ed-
dig csak sejtteni sem lehetett, de tudni nem.
Most már pozitívebb alakot nyernek az oly
híresztelések is, hogy Albrecht főherczeg ha-
gyatéka egy millió forinttal járult hozzá
az 1896-ki választási költségekhez.“

„A békének vége, közeledik a végső
harez az alkotmányért, Deák Ferencz 1867-ki
vivmányainak fentartásáért.“

A legujabb hír szerint, általános
a hit, hogy most már a béke-akziót
egészen Szilágyi Dezső veszi a kezébe
a dissidensekkel.

Apponyi gróf elaboratumat még
nem adták át Bánffynak.

Ebből következtetik azt, hogy már
a tegnap délutáni konferencián Szilá-
gyiek megkezdték az egyeztetést s re-
mélük, hogy sikerre fogják vezetni.

Halálra ítélt hadnagy.

Budapest jan. 21.

Varsóból távirják, hogy a hadfőnök Pe-
karevics hadnagyot, ki Zelensky ezredet az
utczán agyonlőtte, halálra ítélté.

A főparancsnok életfogytig Szibériában
töltendő kényszermunkára változtatta az íté-
letet.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 21.

A képviselőház mai ülést is a név-
szerinti szavazások foglalták el.

Három névszerinti szavazás volt.
Azután Willman interpellált a sz.-annai
vérengzés ügyében.

Az ellenzék válasza.

Budapest, jan. 20.

A pártközi konferencia ma dél-
előtt szövegezte végleg a választ s át-

adták a disszidenseknek, kik ma dél-
után vizsik el Bánffyhoz.

Bánffy még délután értekezik Fe-
hérváryval s este Bécsbe megy.

Apponyi elaborátuma.

Budapest, jan. 21.

Apponyi által szövegezett elabora-
tumnak rövid tartalma a következő:

Az összes engedményeket csak egy
uj kormánynak teszik.

A házelnökség titkos lévén, nem
képezheti paktum tárgyat.

Annyit azonban kijelentenek, hogy
béke esetén a választást nem gátol-
hatják; a választási revíziót illetőleg
konezedálják, hogy diskussió tárgyat
képezheti, de kölcsönös jóakarattal meg-
lehet egyezni.

A házszabályok revíziójáról csak
uj kormánynyal tárgyalnak.

Mivel nagyobb lesz a választások
tisztaságáról adandó garancia, annál
koneziliánsabb lesz az ellenzék a ház-
szabályok revíziója tárgyában.

A kiegyezés kérdésében kiemeli,
hogy 1867. tizenkettődik 1898. első
törvénycikkben befektetett garan-
ciáktól el nem állanak.

Olyan formulába, mely 1903-on
tulterjed, nem hajlandók belemenni
és soha sem fogadják el.

Elhibázottnak tartja, hogy a szöve-
gezés arra a felleveésre szolgáltatathatna
téves alapot, hogy a magyar közjog
alapvonása nem a magyar önállóság,
hanem minden időkre szóló közösség
Ausztriával.

Megbotránkozott azon a kijelenté-
sén, hogy a király épen ezt köve-
teli minden magyar kormánytól.
Az ellenzék nem hiheti, hogy Bánffy
ezen megjegyzést a király felhatalma-
zásával vette fel a feltételek közé, mert
a királyról nem tételizheti fel, hogy ilyen
helytelenséget kövessen el.

Végül kijelenti, hogy mindent kész
megtenni a cél elérésére.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Táncztanítási hirdetmény!

Van szerencsém Nagyságodat tisztelet-
tel értesíteni, hogy — ugy mint minden év-
ben, ez idén is — márczius hó első fe-
lében Kolozsvárra érkezem, hogy a 2
hónapos

Táncztanítási cyklust

megnyissam, kérvén Nagyságodat a *Colone*
összeállítását mihamarább megkezdeni, ne-
hogy evvel annak idején időt veszítsünk és
az eredményről engem mihamarább értesí-
teni szíveskedjek.

Becses választát várva

kitűnő tisztelettel

Ziegler József

táncztanító.

Lakás VI. Andrássy u.

